

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pkf.II.20.003/2023/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a személyesen eljáró kérelmező neve (cím) kérelmezőnek – a 'eljáró bíró neve' bíró és 'eljáró bírósági titkár neve' bírósági titkár által képviselt Fővárosi Törvényszék (cím) kérelmezett ellen vagyoni elégtétel megfizetésére irányuló nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 9.Pk.20.719/2022/11. számú végzése ellen a kérelmezett által 12. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

végzést:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését részben megváltoztatja és a kérelmezett marasztalásának összegét 218 400 (kétszáztizennyolcezer-négyszáz) forintra leszállítja; az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illeték összegét 6552 (hatezer-ötszázötvenkét) forintban állapítja meg.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy fizessen meg a Magyar Államnak – az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlája javára – legkésőbb e végzés meghozatala keltétől számított 60 (hatvan) napon belül 795 (hétsházkilencvenöt) forint elsőfokú és fellebbezési eljárási illetéket. Az illeték megfizetése során a Debreceni Ítéltábla megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Megállapítja, hogy a további 6601 (hatezer-hatszázegy) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] A kérelmező felperes és a 'munkáltató neve' alperes között munkaviszony jogellenes megszüntetéséből eredő kártérítés tárgyában 2017. december 21. napján indult a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon (a továbbiakban: közigazgatási és munkaügyi bíróság) M.3435/2017. számon elsőfokon eljárás.

[2] A közigazgatási és munkaügyi bíróság a 2018. január 5-i intézkedésével tűzte ki a per első tárgyalását 2018. március 22. napjára, amely tárgyaláson a felek közös kérelmére az eljárás szünetelt. A kérelmező 2018. július 10-i, eljárás folytatása iránti kérelmére az M.1424/2018. számon folytatódó perben a közigazgatási és munkaügyi bíróság a tárgyalást 2018. november 22. napjára tűzte ki. Ezt a tárgyalást – a kérelmező a kereset pontosítására irányuló felhívása mellett – 2019. január 24. napjára halasztotta el, a felhívásra a kérelmező 2019. január 10-én terjesztette elő megváltoztatott keresetét. A 2019. január 24-i tárgyalást – a kereset-változtatásra tekintettel szükséges ellenkérelem-változtatás előterjesztésére határidő biztosításának indokával – a közigazgatási és munkaügyi bíróság 2019. március 12-re halasztotta el. A 2019. március 12-i tárgyalást az ellenkérelem és viszontkereset módosításának szükségességére tekintettel 2019. május 21-re, majd utóbbit a bíróság működéséből felmerült okból 2019. június 18-ra halasztotta el. A 2019. június 18-i tárgyalást elhalasztotta további nyilatkozatok beszerzése érdekében 2019. szeptember 24-re, majd ezt a tárgyalást a bíróság működéséből felmerült okból 2019. november 28-ra, ez utóbbi tárgyalást beállította 2019. december 19. napjára, majd ezt a tárgyalást ugyancsak a bíróság működéséből felmerült okból 2020. március 10. napjára halasztotta el. A 2020. március 10. napi tárgyalást új

határnap kitűzése nélkül halasztotta el, a munkaügyi bíráskodás átszervezésére tekintettel; a per a közigazgatási és munkaügyi bíróság jogutódján, a kérelmezett Fővárosi Törvényszéken M.70.165/2020. számon folytatódott. A kérelmezett a 2. sorszámú végzésével tájékoztatta a feleket, hogy a járványügyi helyzet miatt tárgyalás nem tartható, majd 5. sorszámú végzésével a következő tárgyalást 2020. október 9. napjára tűzte ki. Ezt a tárgyalást berekesztette, a határozat kihirdetését 2020. november 4. napjára elhalasztotta, amikor kihirdette az elsőfokú ítéletet. A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2020. március 4. napján kelt Mf.31.332/2020/5. számú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és a kérelmezettet új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A kérelmezett előtt M.70.308/2021. számon folytatódó eljárásban a 2021. június 15-i tárgyalás 2021. szeptember 29-re került elhalasztásra az alperes viszontkeresetének és beszámítási kifogásának részletes előadása céljából. Ezen a tárgyaláson a kérelmezett meghozta az elsőfokú ítéletet, amelyet a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2022. február 8-án kelt Mf.31.284/2021/6. számú, a kérelmező által 2022. március 1-jén átvett ítéletével hagyott helyben.

A kérelem és az ellenirat

[3] A kérelmező az eljárás elhúzódása miatt a *elsőfokú eljárási szakasz* a 2017. december 22. és 2020. november 12. napja, majd a hatályon kívül helyezést követően 2021. március 26. és 2021. október 19. napja közötti – ide nem számítva a 2018. március 23. és 2018. július 5. napja, valamint a 2018. augusztus 1. és 2018. augusztus 31. napja közötti időszakokat – 1187 figyelembe vehető napjának megjelölésével annak az *észszerű időtartamot meghaladó* 579 napjára kérte a kérelmezettet 231 600 forint vagyoni elégtétel a javára megfizetésére kötelezni. Megjelölte ugyan a 2020. november 13. és 2021. március 26., majd a 2021. december 6. és 2022. február 28. napja közötti időszakra a másodfokú eljárási szakasz 217 nap figyelembe vehető időtartamát, ez után viszont vagyoni elégtételt nem érvényesített.

[4] A kérelmezett az elleniratában a kérelem elutasítását kérte. Előadta, hogy a bírósági eljárás számított időtartama a 2017. december 22. és 2022. március 1. napja közötti 1531 nap. Ebből levonni kérte a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 15. §-ának (3) bekezdése szerint – *valamennyi esetben a kérelmező érdekkörében felmerült* – a felek közös kérelme miatti szünetelés alapján a 2018. március 23. és 2018. július 9. közötti 108 nap; a keresetpontosítás miatti tárgyalás elhalasztása alapján a 2018. november 23. és 2019. január 23. közötti 62 nap; a keresetpontosítás miatt szükséges ellenkérelem-változtatásra biztosítandó határidő okán a tárgyalás elhalasztása alapján a 2019. január 24. és 2019. március 12. közötti 47 nap (hivatkozva az utóbbi két időtartam esetében az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének a hiányára is); ezen túl a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése szerint – *valamennyi esetben az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének a hiányára hivatkozva* – az első tárgyalás késedelmes kitűzése miatt a 2017. december 21. és 2018. március 22. közötti 91 nap; a további tárgyalások elhalasztása miatt a 2018. július 10. és 2018. november 22. közötti 136 nap; a 2019. március 13. és 2019. június 18. közötti 98 nap; a 2019. június 19. és 2020. március 9. közötti 265 nap; a 2020. március 10. és 2020. október 9. közötti 213 nap; a 2021. június 15. és 2021. szeptember 29. közötti 106 nap; a berekesztett tárgyalás határozathozatalra halasztása miatt a 2020. október 9. és 2020. november 4. közötti 26 nap – mind összesen 1152 nap – időtartamot; kérte ezen túl a fennmaradó 379 nap csökkentését a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdésére hivatkozva 10 %-kal, 38 nappal abból az okból, hogy a peres eljárás során a kérelmező a keresetét az eltelt időre figyelemmel esedékes elmaradt jövedelem érvényesítése okán, téves számítások miatt, másodlagos kérelmek előterjesztésére figyelemmel többször módosította, ezáltal hozzájárult az eljárás elhúzódásához. Mivel pedig az így figyelembe vehető 341 nap nem haladja meg a

törvény szerinti észszerű időtartamot, a kérelmező vagyoni elégtételre nem jogosult. Hivatkozott mindezen túl arra is, hogy egyébként is csak az észszerű időtartamot – amely a munkaügyi perre tekintettel 36 hónap – meghaladó időtartamra számítható vagyoni elégtétel, ez felel meg az Emberi Jogok Európai Bírósága a hatékony jogorvoslathoz való jog érvényesülésére irányuló – hivatkozva a csak a késedelmes időszakra meghatározott kártérítést biztosító német szabályozást hatékonynak megítélő Peter v. Germany 68919/10. ügyre – elvárásainak.

Az elsőfokú végzés

[5] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 15 napon belül 231 600 forint vagyoni elégtételt; megállapította, hogy 6948 forint eljárási illeték az állam terhéen marad.

[6] A végzés indokolása kiemelte, hogy amennyiben a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz dátumszerűen meghatározható kezdő és befejező időpontja közötti időtartam meghaladja a Pevtv.-ben rögzített észszerű időtartamot, úgy a kérelmezőt megilleti a vagyoni elégtétel, melynek már csak az összegét befolyásolja az, hogy az eljárás vagy eljárási szakasz teljes időtartamából a 15. §-ban írtak szerint milyen időtartamok vonhatók le; ebből következően a kérelmezőnek akkor is jár vagyoni elégtétel, ha a levonások után figyelembe vehető időtartam már nem éri el az észszerű időtartamot.

[7] A kérelmező által levonni kért időtartamok tekintetében csak a következő időszakok figyelmen kívül hagyását találta indokoltnak:

[8] A felek közös kérelme miatti szünetelés alapján a 2018. március 23. és 2018. július 9. közötti 108 napból csak 4 nap levonását találta megállapíthatónak, mivel egyetértett azzal, hogy a felek kölcsönös megegyezésén alapuló szünetelés a Pevtv. 15. §-a (3) bekezdésének hatálya alá tartozó időtartam volt, hiszen az szükségtelenül telt el és nem szolgálta az eljárás előrehaladását; ugyanakkor ezt az időszakot a kérelmező túlnyomórészt maga sem tekintette figyelembe vehetőnek, e körben kizárólag a 2018. július 6. és 9. közötti időszakot kérte figyelembe venni.

[9] A keresetpontosítás miatti tárgyalás elhalasztása alapján a 2018. november 23. és 2019. január 23. közötti 62 napból csak a 2018. november 23. és 2019. január 10. közötti 49 nap levonását határozta meg azzal, hogy csak és kizárólag a kérelmező érdekében állt az, hogy a perbe vitt és számszakilag is helyesnek tartott igényét számára kedvező módon a kérelmezett elbírálja, azonban 2019. január 10.-én tett eleget kötelezettségének.

[10] Nem találta indokoltnak a kérelmezett által megjelölt további időtartamok levonását a következők miatt:

[11] Az első tárgyalás késedelmes kitűzése miatt a 2017. december 21. és 2018. március 22. közötti 91 napot, a további tárgyalások elhalasztása miatt a 2018. július 10. és 2018. november 22. közötti 136 napot; a 2019. március 13. és 2019. június 18. közötti 98 napot; a 2019. június 19. és 2020. március 9. közötti 265 napot; a 2020. március 10. és 2020. október 9. közötti 213 napot; a 2021. június 15. és 2021. szeptember 29. közötti 106 napot; a berekesztett tárgyalás határozathozatalra halasztása miatt a 2020. október 9. és 2020. november 4. közötti 26 napot azzal – az egyes időtartamok tekintetében visszautalva a korábban kifejtett indokokra –, hogy kifogás akkor terjeszthető elő, ha a törvény a bíróság részére az eljárás lefolytatására, eljárási cselekmény elvégzésére vagy valamely határozat meghozatalára határidőt állapított meg, azonban az eredménytelenül eltelt; a bíróság az eljárási cselekmény elvégzésére határidőt tűzött ki, amely eredménytelenül eltelt, és a bíróság a mulasztóval szemben nem alkalmazta a törvény által lehetővé tett intézkedéseket; valamint a bíróság utolsó érdemi intézkedése óta eltelt az az észszerű időtartam, amely elegendő volt arra, hogy a bíróság az eljárási cselekményt elvégezze, vagy annak elvégzéséről

rendelkezzen, azonban a bíróság ezt nem tette meg. Ebből következően bár a perben eljáró bíróság a vizsgált időszakokban nem mulasztott el eljárási határidőt, a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján az időtartamok nem vonhatók le.

[12] A keresetpontosítás miatt szükséges ellenkérelem-változtatásra biztosítandó határidő okán a tárgyalás elhalasztása alapján a 2019. január 24. és 2019. március 12. közötti 47 napot azért nem vonta le, mert 2019. január 10-én a kérelmező eleget tett a keresetpontosítás iránti kötelezettségének.

[13] Összességében úgy találta, hogy a 2017. december 22. és 2021. október 19. közötti vagyoni elégtétel szempontjából 1026 nap a figyelembe vehető időtartam.

[14] A teljes eljárási szakasz tekintetében általánosságban, összességében 10%-os mérséklést nem találta teljesíthetőnek, hangsúlyozva, hogy a figyelembe vehető időtartam 10%-os mérséklés esetén is 923 nap, ami még így is jóval meghaladja a kérelmezett által előadott 579 napot, ezért a kérelmezett ezen hivatkozása irreleváns volt.

[15] Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a kérelmezőnek a teljes 2017. december 22. és 2021. október 19. közötti időszakra 579 figyelembe vehető nap alapulvételével számított 231 600 forint vagyoni elégtétel iránti kérelmét alaposnak találta, ezért az abban foglalt összegnek a megfizetésére kötelezte a kérelmezettet.

[16] A kérelmező pernyertessége alapján a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 102. §-ának (6) bekezdése értelmében rendelkezett akként, hogy a kérelmezett az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. §-ának (1) bekezdés c) pontja és (2) bekezdése alapján fennálló személyes illetékmentességére tekintettel a meg nem fizetett elsőfokú eljárási illeték az állam terhén marad. A kérelmező költség igényt nem terjesztett elő, ezért elsőfokú költség viseléséről nem rendelkezett.

A fellebbezés és a fellebbezésre tett észrevétel

[17] Az elsőfokú végzés ellen a kérelmezett terjesztett elő fellebbezést, amely szerint a végzés megváltoztatását és a kérelem elutasítását kérte.

[18] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Pevtv. 7. §-ának (1) bekezdését, mivel anélkül kötelezte a kérelmezettet vagyoni elégtétel megfizetésére, hogy a kérelmezőnek az alapul fekvő bírósági eljárás kapcsán az eljárás észszerű határidőn belüli befejezéséhez való joga sérült volna. Az érintett eljárási szakaszok nem haladták meg a Pevtv. szerinti észszerű időtartamot.

[19] Felhívta, hogy a Pp. 349. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó 346. §-a (4) bekezdésének a határozatok indokolására vonatkozó rendelkezését az elsőfokon eljáró bíróság több ízben megsértette, mivel nem adott egyedileg indokolást a kért időtartamok levonásának mellőzéséről, csak visszautalt a korábban kifejtettekre.

[20] Tévesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a kérelmezőnek akkor is jár vagyoni elégtétel, hogy ha a levonások után az eljárásnak a figyelembe vehető időtartama már nem éri el az észszerű időtartamot. Ezzel szemben vagyoni elégtétel csak az alapeljárás vagy eljárási szakasz észszerű időn túli része tekintetében illeti meg a kérelmezőt, nem pedig az alapeljárás vagy szakasz teljes időtartamára vonatkozóan. Felhívta, hogy a Pevtv. miniszteri indokolása alapján a törvény megalkotásának az volt az indoka, hogy az Emberi Jogok Európai Egyezménye megerősítésével Magyarország kötelezettséget vállalt arra, hogy biztosítja az észszerű időn belüli eljáráshoz való jog érvényesülését, továbbá ezen jog megsértése esetére biztosítja a hatékony jogorvoslathoz való jogot. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának a fellebbezésben is megismételt gyakorlatához illeszkedik az, ha a

Pevtv. alapján nem az alapeljárás teljes időszakára, hanem kizárólag a késedelmes időszakra illeti meg a kérelmezőt a vagyoni elégtétel.

[21] Nem értett egyet azzal, hogy az elsőfokú bíróság nem vonta le az elleniratban megjelölt következő időtartamokat:

[22] A *2017. december 22. és 2018. március 22. közötti időtartam* figyelmen kívül hagyandó. A keresetlevél beadása és az első tárgyalás időpontja között eltelt időtartamot a kérelmező a perben nem kifogásolta.

[23] A *2018. július 10. és 2018. november 22. közötti időtartam* ugyancsak figyelmen kívül hagyandó. A kérelmező az eljárás folytatása iránti kérelem előterjesztése és a tárgyalás között eltelt időtartamot nem kifogásolta. Ezzel együtt a 2018. október 8. napjáig tartó időszak bizonyosan nem számítható bele az eljárás időtartamába, hiszen maga a kérelmező kérte, hogy a tárgyalás ne ezen időtartamra kerüljön kitűzésre.

[24] Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a 2018. november 23. és 2019. január 10. közötti időtartam nem vehető figyelembe az eljárás időtartamának számításakor. Ugyanakkor tévesnek tartotta azt az álláspontot, hogy a keresetpontosítást követő 13 nap, amely eltelt még a keresetpontosítás és a következő tárgyalás között, figyelembe veendő lenne. Rámutatott arra, hogy a tárgyalás azért került elhalasztásra, mert a felperesnek kellett határidőt biztosítani beadványa elkészítésére. Ebből következően a *2019. január 11. és 2019. január 23. közötti időtartam* is levonandó a teljes eljárási időtartamból, figyelemmel arra is, hogy a kérelmező nem terjesztett elő az eljárás elhúzódása miatti kifogást.

[25] A *2019. március 12. és 2019. június 18. közötti időtartam* is figyelmen kívül hagyandó. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének nem tett eleget, ezzel megszegte azt a követelményt, hogy egyedileg kell vizsgálni, hogy az adott időszakra vonatkozóan hatékony eszköz lehet-e a kifogás intézménye. A kérelmező ezen késedelemre sem terjesztett elő eljárás elhúzódása miatti kifogást.

[26] A *2019. június 18. és 2020. március 9. közötti időtartam* szintén figyelmen kívül hagyandó. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének nem tett eleget, a kérelmező a peres eljárás során ezt a késedelmet sem kifogásolta.

[27] A *2020. március 10. és 2020. október 9. közötti időtartamot* is le kell vonni az eljárás teljes időtartamából. A kérelmező a két tárgyalás között eltelt idő okán nem terjesztett elő eljárás elhúzódása miatti kifogást. Az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, hogy miért nem ért egyet a kérelmezett ezzel kapcsolatban kifejtett álláspontjával. Ezen túl sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta végzésének indokolásában rögzíteni, hogy miért tartja a bíróság érdekkörében felmerült és terhére értékelendőnek azon körülményt, hogy jogszabály-változás folytán hatánap tűzése nélkül vált szükségessé az ügy felterjesztése a törvényszékre a közigazgatási és munkaügyi bíróságról.

[28] A *2020. október 9. és 2020. november 4. közötti időtartam* ugyancsak figyelmen kívül hagyandó. Az elsőfokú bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének, a kérelmező ezen késedelemre sem terjesztett elő eljárás elhúzódása miatti kifogást. Megjegyezte, hogy a perrendtartás lehetőséget biztosít a bíróság részére arra, hogy a tárgyalást határozathirdetésre halassza, így ezen bírósági döntés alappal nem sérelmezhető.

[29] A *2021. június 15. és 2021. szeptember 29. közötti időtartam* is figyelmen kívül hagyandó. Az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, hogy miért nem ért egyet a kérelmezett álláspontjával. A két időpont között eltelt időtartamot a kérelmező nem sérelmezte az eljárás során.

[30] Tévesnek tartotta azt az elsőfokú álláspontot, hogy irreleváns lenne a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdésére vonatkozó hivatkozás. Továbbra is kérte, hogy a levonásokkal

csökkentett időtartamot az ítéltábla további *10 %-kal szállítsa le* a kérelmező perelhúzó és célszerűtlen pervitele miatti mérlegelés alapján. Ennek indoka, hogy a perben a kérelmező a keresetét többször pontosította és módosította, amely további levonásra ad alapot.

[31] Összességében a bírósági eljárás számított időtartama 1531 nap, amelyből levonandó 1190 nap, így a teljes figyelembe vehető időtartam csak 341 nap, azaz az eljárás időtartama nem észszerűtlen, ezért a kérelem elutasításának van helye.

[32] A kérelmező a fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú végzés helyes indokai alapján való helybenhagyását kérte. Kiemelte, hogy a Pevtv. 9. §-ának (3) bekezdését sértette, hogy a kérelmezettet az eljárásban bírósági titkár képviselte, holott a nemperes eljárásban bírósági titkár nem járhat el. Felhívta arra a figyelmet, hogy iratellenes a kérelmezettnek az a hivatkozása, hogy a teljes eljárási szakasz időtartamára kérte volna a vagyoni elégtételt. Ezzel szemben kizárólag az elsőfokú eljárás 18 hónapot meghaladó észszerű időtartamon felüli 579 napjára érvényesített vagyoni elégtételt. Kifogásolta a kérelmezett azon hivatkozását, hogy a perben folyamatosan perelhúzó magatartást tanúsított volna. Mindezzel együtt az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a kérelmezett által megjelölt időtartamok levonásának nincs helye.

A másodfokú bíróság döntése

[33] Az ítéltábla a kérelmezett fellebbezését a következők szerint csak kisebb részben találta alaposnak:

[34] Mindenekelőtt kiemeli az ítéltábla, hogy a kérelmezőnek a fellebbezésre tett észrevételével ellentétben – amely alapossága esetén a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 380. §-ának b) pontja értelmében fellebbezés hiányában is kötelezően az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezéséhez vezetett volna – az eljárásban nem sérült a Pevtv. 9. §-ának (3) bekezdése azért, mert a kérelmezett képviselőt bírósági titkár is ellátta. Az előző jogszabályi rendelkezés szerint a bírósági titkár eljárásának kizártsága ugyanis *nem* a vagyoni elégtétel iránti nemperes eljárásban félként eljáró *kérelmezettre* – amely az ügy sajátossága miatt történetesen maga is bíróság –, hanem a nemperes eljárást *elbíráló bíróságra* – azaz elsőfokon a Debreceni Törvényszékre, másodfokon a Debreceni Ítéltáblára – vonatkozik. A nemperes eljárást lefolytató első- és másodfokú bíróság részéről mindvégig bíró járt el, ezért nem sérült a kötelező kizáró szabály; a félként eljáró kérelmezettet pedig elsőfokon – ahol nem volt kötelező a jogi képviselő – a Pp. 65. §-ának f) pontja értelmében bármely, a szervezeti képviselő által meghatalmazott bírósági alkalmazott, másodfokon – ahol a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése alapján alkalmazandó, a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (Bnp.) 1. §-ának (6) bekezdése értelmében az érdemi végzés ellen fellebbezést előterjesztő fél számára már kötelező a jogi képviselő – a Pp. 75. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján a szervezeti képviselő által meghatalmazott bíró vagy bírósági titkár képviselhette.

[35] Osztotta az ítéltábla a fellebbezés álláspontját annyiban, hogy az elsőfokú bíróság csak részlegesen tett eleget indokolási kötelezettségének.

[36] A Pp. – a nemperes eljárás sajátosságai mellett alkalmazandó – 346. §-ának (4) bekezdése szerint a határozat indokolása a bíróság által megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és azok alapjának rövid ismertetését, az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalást, továbbá a jogi indokolást tartalmazza; míg az (5) bekezdés szerint a jogi indokolás tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt

a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte, továbbá azokat az okokat is, amelyek miatt a bíróság jogkérdésben eltért a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától, vagy az arra irányuló indítványt elutasította. Egyetértett az ítéltábla azzal a fellebbezési érveléssel, hogy a vagyoni elégtételre irányuló nemperes eljárást elbíráló érdemi végzés indokolása ennek a követelménynek akkor felel meg, ha a kérelmezett által a Pevtv. 14. §-a (2) bekezdésének g) pontja szerint az elleniratban feltüntetett, a bíróság, illetve a fél meghatározott eljárási cselekményére, mulasztására tekintettel figyelmen kívül hagyandó minden egyes időtartam levonásának indokoltságát egyedileg vizsgálja, és annak alapján számot ad azokról az indokokról, amelyek miatt az eljárás számított időtartamának csökkentését alaposnak vagy alaptalannak találta. Az elsőfokú bíróság által alkalmazott azon megoldás, amely pusztán visszautal az egyik vizsgált levonási ok indokaira akképpen, hogy abból egyértelműen nem lehet megállapítani, hogy a kérelmezett által előadott érveket miért nem fogadta el, nem teljesíti a jogszabály által elvárt indokolási kötelezettséget.

[37] Mindez azonban nem akadályozta a fellebbezés érdemi elbírálását, hiszen az indokolási kötelezettség mint eljárási szabály megsértése a határozat a Pp. 381. §-a szerinti hatályon kívül helyezését csak akkor eredményezhette volna a Pp. 370. §-ának (1) bekezdése értelmében, ha a kérelmezett fellebbezést terjesztett volna elő annak hatályon kívül helyezése iránt, ilyen kérelme azonban nem volt. Mindezen túl az eljárási szabálysértés következtében a hatályon kívül helyezést egyébként is csak az indokolhatta volna, ha azért szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges, vagy nem észszerű. Mivel azonban az elsőfokú bíróság az érdemi döntéshez szükséges eljárási cselekményeket egészében lefolytatta, az indokolás pedig nem volt olyan mértékben hiányos, amely a Pp. 380. §-ának c) pontja értelmében érdemi felülbírálatra alkalmatlan – és így fellebbezésre és fellebbezési ellenkérelemre tekintet nélkül kötelező hatályon kívül helyezést eredményező – orvosolhatatlan formai hiányosságnak minősülne, nem volt akadálya annak, hogy a szükséges indokokkal a másodfokú bíróság egészítse ki az elsőfokú határozat indokait.

[38] Alapos volt az a fellebbezési hivatkozás, hogy az elsőfokú végzésnek téves volt az az értelmezése, amely szerint a kérelmezőnek akkor is jár vagyoni elégtétel, ha a levonások után figyelembe vehető időtartam már nem éri el az észszerű időtartamot.

[39] A Pevtv. az eljárás időtartamára több fogalmat használ: megkülönbözteti az *észszerű időtartamot*, a *számított időtartamot*, a *levonandó (figyelmen kívül hagyandó) időtartamot* és a *figyelembe vehető időtartamot*. Az *észszerű időtartamot* egyrészt az eljárás teljes tartamára, másrészt az egyes eljárási szakaszokra a Pevtv. 6. §-a határozza meg kötelezően úgy, hogy attól a bíróság csak a kérelmező javára térhet el, de a törvényes időtartamot a perújítás kivételes esetétől eltekintve, nem hosszabbíthatja meg. Az eljárás *számított időtartama* az az időtartam, ameddig a peres eljárás a törvény fogalomhasználata szerint tart: a teljes eljárás tekintetében a keresetlevél benyújtását követő naptól a jogerősnek minősülő határozat közlésének napjáig. Ebből a számított időtartamból engedi meg a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdése egyes, az eljárás előrehaladását nem szolgáló, elhárítható ok miatt, szükségtelenül eltelt *időtartamok levonását*. A számított időtartam és a levont (figyelmen kívül hagyandó) időtartam különbözete a *figyelembe vehető időtartam*. A Pevtv. 7. §-ának (2) bekezdése egyértelmű rendelkezést tartalmaz olyanképpen, hogy ha a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz figyelembe vehető időtartama – azaz a számított időtartam és a levont időtartamok különbözete – meghaladja az észszerűnek minősülő időtartamot, a fél akkor jogosult vagyoni elégtételre. Ebből pedig az következik, hogy nem a számított időtartamnak, hanem a figyelembe vehető időtartamnak kell meghaladnia az észszerű

időtartamot, ezért ha bár a számított időtartam ugyan magasabb lenne a törvényes észszerű időtartamnál, a levont időtartamokkal csökkentett figyelembe vehető időtartam azonban nem, akkor a fél nem jogosult vagyoni elégtételre.

[40] A kérelmezett a fellebbezésében arra is hivatkozott, hogy a törvényben meghatározott észszerű idő túllépése esetén a vagyoni elégtétel összegét csak az észszerű időt meghaladó tartamára kellene meghatározni. Ennek a hivatkozásának az ügy érdemi elbírálása szempontjából nem volt jelentősége, hiszen – mint arra a fellebbezésre tett észrevétel is helyesen hivatkozott – a kérelmező eleve csak az észszerű időtartamot meghaladó napokra kért vagyoni elégtételt. Ebből következően a jelen ügyben nem kellett abban állást foglalni, hogy helyes-e a kérelmezett hivatkozott jogszabályi értelmezése.

[41] A fellebbezés érdemi elbírálása tekintetében lényeges, hogy az eljárásban a kérelmező által a vagyoni elégtétel számítása szempontjából előadott kérelem, a kérelmezett vagyoni elégtétel összegének számítására előadott ellenirata, valamint az elsőfokú bíróság a vagyoni elégtétel összegét meghatározó számítása egymással nem volt összhangban.

[42] Ehhez kapcsolódóan azt szükséges kiemelni, hogy a Pevtv. 9. §-a (4) bekezdésének utaló szabályából következően a vagyoni elégtételre irányuló nemperes eljárásban is érvényesül a Pp. 2. §-a (2) bekezdésének a rendelkezési elv részében irányadó az a szabálya, hogy a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, tehát irányadó a kérelemhez és ellenkérelemhez kötöttség.

[43] A kérelmező a vagyoni elégtételt kifejezetten *az elsőfokú eljárási szakasz* – tehát nem a teljes bírósági eljárás – észszerű időtartamot meghaladó részére kérte olyan módon, hogy az elsőfokú eljárás figyelembe vehető időtartamát 1187 napban, az észszerű időtartamát 608 napban, ebből következően az észszerű időtartamot meghaladó időszakot 579 napban határozta meg, és ehhez képest kérte a napi 400 forint alapul vételével a kérelmezett 231 600 forint vagyoni elégtételben marasztalását. Ez az igényérvényesítés összhangban állt a Pevtv. 7. §-ának (2) bekezdésével, mivel a vagyoni elégtétel nem csupán akkor érvényesíthető, ha a bírósági eljárás, hanem akkor is, ha egyes – az elsőfokú, a másodfokú vagy a felülvizsgálati – *eljárási szakasz* figyelembe vehető időtartama haladja meg az észszerűnek minősülő időtartamot, és a Pevtv. 12. §-a (1) bekezdése f) pontjával, amely szerint a kérelemben fel kell tüntetni – többek között – a bírósági eljárás vagy az igényérvényesítéssel érintett *eljárási szakasz* a törvény alapján számított időtartamát.

[44] A kérelemhez az eljáró bíróság így annyiban volt kötve, hogy nem ítélt meg a kért 231 600 forintnál magasabb összegű vagyoni elégtételt; nem alkalmazhatta a vagyoni elégtétel alapjának olyan meghatározását – így nem az elsőfokú eljárási szakasz, hanem a teljes eljárás észszerű időtartamának meghaladását –, amelyet a kérelmező nem kért; nem határozhatta meg a figyelembe vehető időtartamot a megjelölt 1187 napnál több időben; nem vehetett figyelembe a vagyoni elégtétel alapjául olyan napokat, amelyeket a kérelmező nem jelölt meg vagy amelyeket bár megjelölt, de azok nem az elsőfokú eljárási szakaszhoz tartoznak; nem ítélt meg a törvényi észszerű időtartamot meg nem haladó időszak után vagyoni elégtételt; valamint nem határozhatta meg a vagyoni elégtétel alapját képező napok számát 579 napnál több időben. Nem állt fenn azonban kötöttség a kérelmező által megjelölt – a kérelemben a Pevtv. 12. §-ának (1) bekezdése szerint nem is feltüntetendő – észszerű időtartam vonatkozásában, mivel azt, hogy az eljárás vagy eljárási szakasz mikor tart észszerű ideig, a Pevtv. 6. §-a értelmében maga a törvény – kivételesen az eljáró bíróság – határozza meg.

[45] A kérelmezett ezzel szemben úgy védekezett, hogy nem a kérelem szerinti elsőfokú eljárási szakasz figyelembe vehető időszakát határozta meg; hanem a teljes bírósági eljárás időtartamát számította ki és ebből kért levonni egyes – valamennyi esetben az elsőfokú

eljárási szakaszban jelentkező – időtartamokat, és az így figyelembe vehető időtartamról állította azt, hogy az nem haladta meg a teljes bírósági eljárás észszerű időtartamát, ezért nem jár a kérelmezőnek vagyoni elégtétel. Mivel azonban az előző jogszabályi rendelkezések szerint a kérelmező jogosult volt nem csak a teljes eljárás, hanem az egyes eljárási szakaszok észszerű időtartamának meghaladása esetén igényt érvényesíteni, így téves volt az a védekezés, hogy ha az eljárás teljes időtartamának figyelembe vehető időtartama nem haladja meg annak észszerű időtartamát, a kérelmező akkor sem lenne jogosult vagyoni elégtételre, ha egyébként az eljárás általa megjelölt szakaszának figyelembe vehető időtartama meghaladja a szakasz észszerű időtartamát. Mivel azonban a kérelmezett megjelölte az elsőfokú eljárási szakasznak azokat a napjait, amelyeket levonni kért a teljes eljárás – azaz ezen belül az annak részét képező elsőfokú eljárási szakasz – időtartamából, így érdemben vizsgálható volt, hogy az elleniratban írt időszakok levonhatók-e az elsőfokú eljárási szakasz a kérelmező által figyelembe venni kért időtartamából. Az ellenirathoz annyiban volt kötve az eljáró bíróság, hogy nem vonhatott le annál több időtartamot, mint amely figyelmen kívül hagyását a kérelmezett kérte.

[46] A kérelem és az ellenirat alapján így abban kellett a bíróságnak döntenie, hogy az elsőfokú eljárási szakasz időtartamából mennyiben vonhatók le a kérelmezett által megjelölt időszakok és az eljárási szakasz így figyelembe vehető időszaka mennyiben haladta meg annak észszerű időtartamát és az észszerű időtartamot meghaladó napokra a kérelmezőt milyen összegű vagyoni elégtétel illeti meg.

[47] Ehhez képest az elsőfokú bíróság olyan számítás alapján adott helyt a kérelemnek, amely szerint meghatározta az elsőfokú eljárási szakasz az általa indokolt levonások után figyelembe vehető időtartamát és mivel ez több volt, mint a kérelmező által a vagyoni elégtétel alapjaként meghatározott napok száma, ezért úgy találta, hogy a vagyoni elégtétel iránti kérelem egészében alapos.

[48] Ez a számítás azonban téves, mivel az előzőek szerint az elsőfokú bíróságnak meg kellett volna állapítania – a kérelmező által megjelölnél nem hosszabb tartamban, a kérelmezett által kért és indokolt levonások alapján – az elsőfokú eljárási szakasz figyelembe vehető időtartamát, majd meg kellett volna állapítani, hogy ez meghaladja-e az elsőfokú eljárási szakasz észszerű időtartamát és – mivel a kérelmező így kérte – az észszerű időtartamot meghaladó rész után kellett volna meghatároznia a vagyoni elégtétel összegét.

[49] Mivel azonban ehhez a szükséges adatok rendelkezésre álltak, ezt a számítást az ítéltábla el tudta végezni.

[50] A Pevtv. 6. §-a (3) bekezdésének d) pontja és (4) bekezdésének a) pontja értelmében a munkaügyi perben az elsőfokú eljárási szakasz időtartama akkor minősül észszerűnek, ha időtartama a tizennyolc hónapot nem haladja meg. Mivel a per kezdőnapja 2017. december 22. volt, így a tizennyolc hónap 2019. június 21-én telt le, így az eljárási szakasz észszerű időtartama – a kérelmező számításával szemben – 547 nap.

[51] A kérelmező, napok szerinti lebontásban, az elsőfokú eljárás figyelembe vehető időtartamát a 2017. december 22. napja (a keresetlevél benyújtását követő nap) és 2020. november 12. napja (az elsőfokú ítélet részére kézbesítésének napja), majd a hatályon kívül helyezést követően 2021. március 26. napja (a hatályon kívül helyező másodfokú végzés részére kézbesítésének napja) és 2021. október 19. napja (a hatályon kívül helyezést követően újrainduló eljárásban hozott elsőfokú ítélet részére kézbesítésének napja) között jelölte meg úgy, hogy ehhez nem számította a 2018. március 23. és 2018. július 5. napja, valamint a 2018. augusztus 1. és 2018. augusztus 31. napja közötti időszakokat, és ilyen módon azt 1187 napban jelölte meg. A kérelemhez kötöttségből következően ennél hosszabb idő nem volt megállapítható. Ugyanakkor a kérelemben megjelölt napokat részben a jogszabályi előírásokkal szemben adta meg, azokat a napokat azonban nem lehetett

figyelembe venni, amelyek nem tartoznak az elsőfokú eljárási szakaszhoz. A Pevtv. 3. §-ának (1) bekezdése szerint az elsőfokú eljárás kezdőnapja a keresetlevél előterjesztésének a napja, míg a 2. §-ának (5) bekezdése szerint az eljárási szakasz az eljárási szakaszt befejező határozat meghozatalának napjáig – és nem a kézbesítésének a napjáig – tart. A kérelmező számításával szemben az elsőfokú ítéletek meghozatalának és kézbesítésének napjai közötti időköz már a másodfokú eljárási szakaszhoz tartozik, amelyet azonban a kérelmező a vagyoni elégtétel alapjaként nem jelölt meg. Ezért nem vehető figyelembe a 2020. november 5. és 2020. november 12. közötti 8 nap, valamint a 2021. szeptember 30. és 2021. október 19. közötti 20 nap, azaz a kérelemhez igazodóan az elsőfokú eljárás figyelembe vehető időtartama nem 1187, hanem 1159 nap. Ezt csökkenteni kellett az elsőfokú bíróság által levonni rendelt, fellebbezéssel nem támadott 53 nappal. A fellebbezés elbírálása során abban kellett határozni, hogy ezen felül további időtartamok figyelmen kívül hagyhatók-e.

[52] A kérelmező a fellebbezésben is támadott egyes időtartamok levonását a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján azon az alapon kérte, hogy a kérelmező – habár arra jogszabályban biztosított lehetősége volt – nem nyújtott be kifogást az eljárás elhúzódása miatt.

[53] Helytállóan idézte az elsőfokú bíróság az eljárás elhúzódása miatti kifogás elmulasztásának a vagyoni elégtételre való jogosultság szempontjából kialakított következetes jogalkalmazói értelmezését. (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.345/2022/2., Pkf.II.20.404/2022/2.) Ennek megfelelően az eljárás elmulasztása miatti kifogás előterjesztésének a követelményét az egyes mulasztások gondos vizsgálatával, egyedileg, a jogintézmény céljával, a sérelem orvoslására alkalmasságával, és mindezek alapján a féltől elvárható magatartással összefüggésben kell értékelni. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 114/A. §-ának (2) bekezdése, egyezően a Pp. 157. §-ának (1) bekezdésével, nem valamennyi, a bíróság érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül eltelt időtartam orvoslása végett teszi lehetővé annak igénybe vételét, hanem csupán akkor, ha a bíróság valamilyen – törvény vagy saját maga által megállapított – határidőt mulasztott vagy észszerű időn belül nem intézkedett; más eljárási szabálysértések elhárítására ez a jogintézmény nem szolgál. Másrészt a határidők és az észszerű időtartam elmulasztása mellett is vizsgálni kell annak a sérelem elhárítására alkalmasságát. Mindezekon túl azt is tekintetbe kell venni, hogy a bíróság kötelezettsége a saját közhatalmi tevékenységére irányadó szabályok betartása, így a feleknek is abból a feltételezésből kell kiindulniuk, hogy a bíróságok betartják a rájuk vonatkozó – így az észszerű időn belüli cselekvést érintő – eljárási szabályokat. Ennek alapján a féltől a bíróság inaktív magatartása miatti eljárás elhúzódásának megakadályozása esetén az az elvárható, hogy akkor terjesszen elő emiatt kifogást a folyamatban lévő perben, ha a bíróság olyan mértékben mulasztotta el az észszerű időn belüli eljárási cselekmények kötelezettségét, amely a rá vonatkozó eljárási szabályok betartásában alappal bízó fél számára nyilvánvaló és egyértelműen felismerhető, az eljárási kötelezettség megszegésére vonatkozó jelzéstől pedig alappal várhatja a sérelem kellő időben és eredményességgel történő orvoslását.

[54] Az eljárás elhúzódása miatti kifogás *eleve nem alkalmas* jogorvoslat a bár a törvényes határidőn túlra, de a már kitűzött tárgyalási határnap korábbi időpontra való kitűzése által okozott sérelem kiküszöbölésére. Az 1952. évi Pp. 125. §-a (3) bekezdésének az első tárgyalás és 142. §-a (2) bekezdésének a folytatólagos tárgyalás négy hónapon belüli megtartását előíró rendelkezése nem a bíróság részére az eljárás lefolytatására, eljárási cselekmény elvégzésére vagy valamely határozat meghozatalára határidő meghatározása. Ha a bíróság a tárgyalást négy hónapon túlra, de kitűzi, azzal már nem áll fenn mulasztása, ezzel szemben megszegte az előírt időtartam megtartására irányadó szabályt, amelyet érintően

legfeljebb az 1952. évi Pp. 114. §-a szerinti eljárás szabálytalansága elleni kifogás vehető igénybe, amely a Pevtv. alkalmazása szempontjából irreleváns.

[55] Mindezen felül a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján levonni kért időtartamok figyelmen kívül hagyásának indokaként a kérelmezett hivatkozott arra is, hogy az eljáró bíróság egyébként az irányadó eljárási rendelkezéseknek megfelelően járt el. Az a körülmény, hogy a bíróság betartotta az eljárási szabályokat, az eljárások elhúzódásával okozott sérelmek kompenzálása során jelentőséggel nem bír. A vagyoni elégtétel a (vagyoni) kártérítéstől elkülönülő, a törvényben rögzített észszerű időtartam túllépése esetén meghatározott sui generis jogkövetkezmény, a Pevtv. nem utal vissza a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) rendelkezéseire, ezért annak a 6:519. §-ából következő, a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség feltételeit, így a felróhatóság követelményét nem lehet a kártérítés szabályai szerint alkalmazni. Ezzel szemben a vagyoni elégtételre való jogosultságot a Pevtv. 7. §-ának (1) és (2) bekezdése rendezi akként, hogy annak feltétele, mely szerint a polgári peres eljárásban résztvevő fél a bírósági eljárás észszerű határidőn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető joga sérül, amely sérelem akkor következik be, ha a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz figyelembe vehető időtartama meghaladja az észszerűnek minősülő időtartamot. A külön felelősségi rendszerből következően nem azt kell vizsgálni, hogy a bíróság magatartása mennyiben volt jogszerű, sérültek-e a bíróság részéről az elvárhatóság feltételei, hanem az észszerű idő túllépése önmagában már a jogsérelem, amely megalapozza a szankció alkalmazását; azok az okok, amelyeket a felelősség csökkentése érdekében figyelembe lehet venni, *kizárólag* a törvényben meghatározott, a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdésében írt, a be nem számítható időtartamokat megalapozó körülmények.

[56] Ezért nem vonható le az első tárgyalás kitűzése miatt a 2017. december 21. és 2018. március 22. közötti időszak, arra tekintettel, hogy a bíróság nem is mulasztotta el az 1952. évi Pp. 125. §-a (3) bekezdésében írt kitűzési határidőt.

[57] Nem lehet figyelmen kívül hagyni a 2018. július 10. és 2018. november 22. közötti időszakot, hiszen amikor a felek az eljárás folytatása iránti kérelem alapján hozott végzésből felismerhették, hogy a bíróság a folytatólagos tárgyalást a törvényes határidőn túlra tűzte ki, már nem állt fenn mulasztás, a törvényi előírásokból következően pedig nincs olyan tartalmú kifogás előterjesztésére lehetőség, hogy a már kitűzött tárgyalás korábbi időpontra kerüljön.

[58] Nem vonható le a 2019. március 13. és 2019. június 18. közötti időszak sem. Sem a 2019. március 12-i tárgyalás 2019. május 21-re, majd utóbbi tárgyalás 2019. június 18-ra halasztásával nem sérültek a törvényes kitűzési határidők, a tárgyalások kitűzése folytán pedig nem állt fenn a bíróságnak olyan mulasztása, amely az eljárás elhúzódása miatti kifogással orvosolható lett volna.

[59] Nem vonható le a 2019. június 19. és 2020. március 9. közötti időszak. Sem a 2019. június 18-i tárgyalás 2019. szeptember 24-re, majd ennek a tárgyalásnak 2019. november 28-ra, majd ennek a tárgyalásnak 2019. december 19-re, végül ennek a tárgyalásnak 2020. március 10-re halasztásával nem sérültek a törvényes kitűzési határidők, a tárgyalások kitűzése folytán pedig nem állt fenn a bíróságnak olyan mulasztása, amely az eljárás elhúzódása miatti kifogással orvosolható lett volna.

[60] Nincs lehetőség a 2020. március 10. és 2020. október 9. közötti időszak levonására. A fellebbezésben hivatkozott, a munkaügyi bíráskodás átszervezésével kapcsolatos szükség-szerű halasztás nem minősül elhárítható oknak, azonban a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése, másrészt a (4) bekezdése *kizárólag a kérelmező illetve a bíróság érdekkörében felmerült elhárítható okok miatt* levonásra ad lehetőséget. Amikor az átszignálás után a kérelmezett a tárgyalás tartásának kizártságáról adott tájékoztatást, a

jogszabályi rendelkezések szerint járt el, és nem volt olyan mulasztása, amely az eljárás elhúzódása miatti kifogással orvosolható lett volna; a tárgyalás 2020. október 9. napjára kitűzésével pedig nem volt olyan elmaradt cselekmény, amelyet a kérelmező kifogásolhatott volna.

[61] Nem hagyható figyelmen kívül a 2020. október 9. és 2020. november 4. közötti időszak. A tárgyalás berekesztésével és a határozat kihirdetésének az eljárási szabályoknak mindenben megfelelő 2020. november 4. napjára elhalasztásával nem állt fenn a bíróságnak mulasztása, értelemszerűen ezért az eljárás elhúzódása miatti kifogást sem lehetett igénybe venni.

[62] Nem vonható le a 2021. június 15. és 2021. szeptember 29. közötti időszak sem. A 2021. június 15-i tárgyalás 2021. szeptember 29-re került elhalasztásával nem sérültek a törvényes kitűzési határidők, a tárgyalások kitűzése folytán pedig nem állt fenn a bíróságnak olyan mulasztása, amely az eljárás elhúzódása miatti kifogással orvosolható lett volna.

[63] A kérelmező a fellebbezésben a levonás okaként megjelölte a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdését akként, hogy egyes eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartamok a kérelmező érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül teltek el.

[64] Egyetértett az ítéltábla a fellebbezés érvelésével annyiban, hogy a szükséges kereset-pontosításra figyelemmel nem csak a 2018. november 23. és 2019. január 10. közötti időtartam, hanem ezen felül, a kitűzött tárgyalásig még eltelt, azaz a 2019. január 11. és 2019. január 23. közötti időtartam is levonandó az eljárás számított időtartamából. Mivel a keresetpontosítás, egyezően az elsőfokú bíróság álláspontjával, a kérelmező érdekében állt és a 2018. november 22-i tárgyalást az elsőfokú bíróság kifejezetten a kereset pontosítása céljából halasztotta el 2019. január 24. napjára, ezért a kérelmező érdekkörében az időmúlás nem a felhívás 2019. január 10-i teljesítésével szűnt meg, hanem egészen az elhalasztott 2019. január 24-i tárgyalásig fennállt, hiszen a kérelmező érdekében álló keresetpontosítás nélkül a szükséges eljárási cselekményekre ekkor és nem a 2018. november 22-i tárgyaláson kerülhetett sor.

[65] Bár az elsőfokú eljárásban a kérelmezett kifogásolta a keresetpontosítás miatt szükségessé vált ellenkérelem-változtatás okán a tárgyalás elhalasztása alapján a 2019. január 24. és 2019. március 12. közötti időtartamot is, a fellebbezése ezt nem érintette, ezért annak a levonásáról az ítéltáblának döntenie nem lehetett.

[66] Nem értett egyet az ítéltábla a fellebbezéssel annyiban sem, hogy a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése lehetőséget adna a perelhúzó magatartásra való általános hivatkozás alapján a figyelembe vehető időtartam mérlegeléssel – százalékos arányban – való további csökkentésére.

[67] Egyrészt: *a felmerült elhárítható okok miatt* levonásra csak a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése és a (4) bekezdése ad jogszabályi alapot. Ehhez képest rendelkezik úgy a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése, hogy a bíróság – a nemperes eljárásban előterjesztett kérelem és ellenirat tartalmának korlátai között – mérlegeli, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező, valamint a bírósági eljárást lefolytató bíróság eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az észszerűnek minősülő időtartam meghaladásához, és e körülmények értékelését követően határozza meg a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz figyelembe vehető időtartamát. A Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése csak az előző jogszabályi rendelkezések alapján való levonás mérlegelését engedi, de nem teremt egyes időtartamok levonására alapot adó más okot.

[68] Másrészt: az ellenirat a Pevtv. 14. §-a (2) bekezdésének f) és g) pontjai szerinti tartalmi követelményei körében a kérelmező a *meghatározott idő* figyelmen kívül hagyását meg-alapozó eljárási cselekményeit, illetve szükséges eljárási cselekménye elmulasztását alá-

támasztó tényeknek, valamint ezzel összefüggésben figyelmen kívül hagyandó időtartamoknak a megjelölését írja elő. A „meghatározott” kifejezésből és a törvény egész rendszeréből az következik, hogy a kérelmezőnek az egyes levonni kért időtartamok kezdő és befejező időpontjának *pontos* megjelölésével, a hivatkozott időtartam figyelmen kívül hagyására alapot adó ok pontos megjelölésével kell kérnie a vagyoni elégtétel alapját csökkentő levonást. A Pevtv. következetes számítási rendszeréből az következik, hogy nincs lehetőség konkrét időtartamok megjelölése nélkül, a kérelmező magatartására történő általános hivatkozással, a bíróság mérlegelési jogköre alapján egyes arányos időtartamok levonására.

[69] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által levonni rendelt napokhoz képest csak a 2019. január 11. és 2019. január 23. közötti további 13 nap figyelmen kívül hagyását találta megállapíthatónak. Az elsőfokú eljárási szakasz figyelembe vehető időtartama $1159-53-13 = 1093$ nap. Ez a szakasz észszerű 547 napos időtartamát 546 nappal haladja meg. Bár a kérelmező számítása szerint az észszerű időtartam – az általa előadott figyelembe vehető időszak és az észszerű időtartamot meghaladó időszak különbözetéből kiszámítható – 608 nap, azonban az ítéltábla által figyelembe vett 1093 napot nem 608 nappal kellett csökkenteni, hanem a tényleges észszerű időtartammal, azaz 547 nappal, mert az eljárás vagy eljárási szakasz észszerű időtartamát a törvényi rendelkezés határozza meg, ebben a részben nem értelmezhető a kérelemhez kötöttség. A kérelemhez kötöttség annyiban jelentkezett, hogy a kérelmező által az észszerű időn felül megjelölt 579 napnál több időre nem volt megítélhető vagyoni elégtétel. Mivel azonban a figyelembe vehető időtartam és az elsőfokú eljárási szakasz különbözete ennél kevesebb, 546 nap, ezért a kérelemhez kötöttségből következően erre az időtartamra ítéltető meg a kérelmező javára a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának szabályairól szóló 372/2010 (VI.30.) Korm. rendelet 1. §-ának (2) bekezdése szerinti napi 400 forint vagyoni elégtétel, amelynek összege 218 400 forint.

[70] Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 383. §-ának (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta, és a kérelmezett marasztalását 218 400 forint összegre leszállította.

[71] A marasztalás összegének megváltoztatása folytán a kérelem nem egészében, hanem 94,3 % mértékben eredményes, ennek alapján a Pp. 102. §-ának (1) bekezdése szerint a kérelmező által viselendő elsőfokú eljárási illeték összege az erre eső 396 forint, míg a kérelmezett személyes illetékmentessége folytán a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése alapján az állam által viselendő elsőfokú eljárási illeték összege 6552 forintra módosul.

[72] A másodfokú eljárásban a kérelmezett 231 600 forint összeget érintő fellebbezése 94,3 % mértékben eredménytelen. A Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az ítéltábla a fellebbezés eredményességéhez igazodóan a kérelmezőt az Itv. 39. §-ának (1) bekezdése és 47. §-ának (1) bekezdése szerint meghatározott 7000 forint fellebbezési illetékből a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése alapján 399 forint fellebbezési illeték megfizetésére, míg a további 6601 forint összegű rész az állam terhén marad.

[73] A feleknek sem az első-, sem a másodfokú eljárásban nem volt költség igényük, ezért arról rendelkezni nem kellett.

Debrecen, 2023. február 16.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, előadó, Dr. Gárdosi Judit s.k. bírő, Dr. Répássy Árpád s.k. bírő